

کنجینہ طلائی شطرنج

۲۰۰ سال با نوابغ

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

گنجینه طلائئ شطرنج

۲۰۰ سال بانوایغ

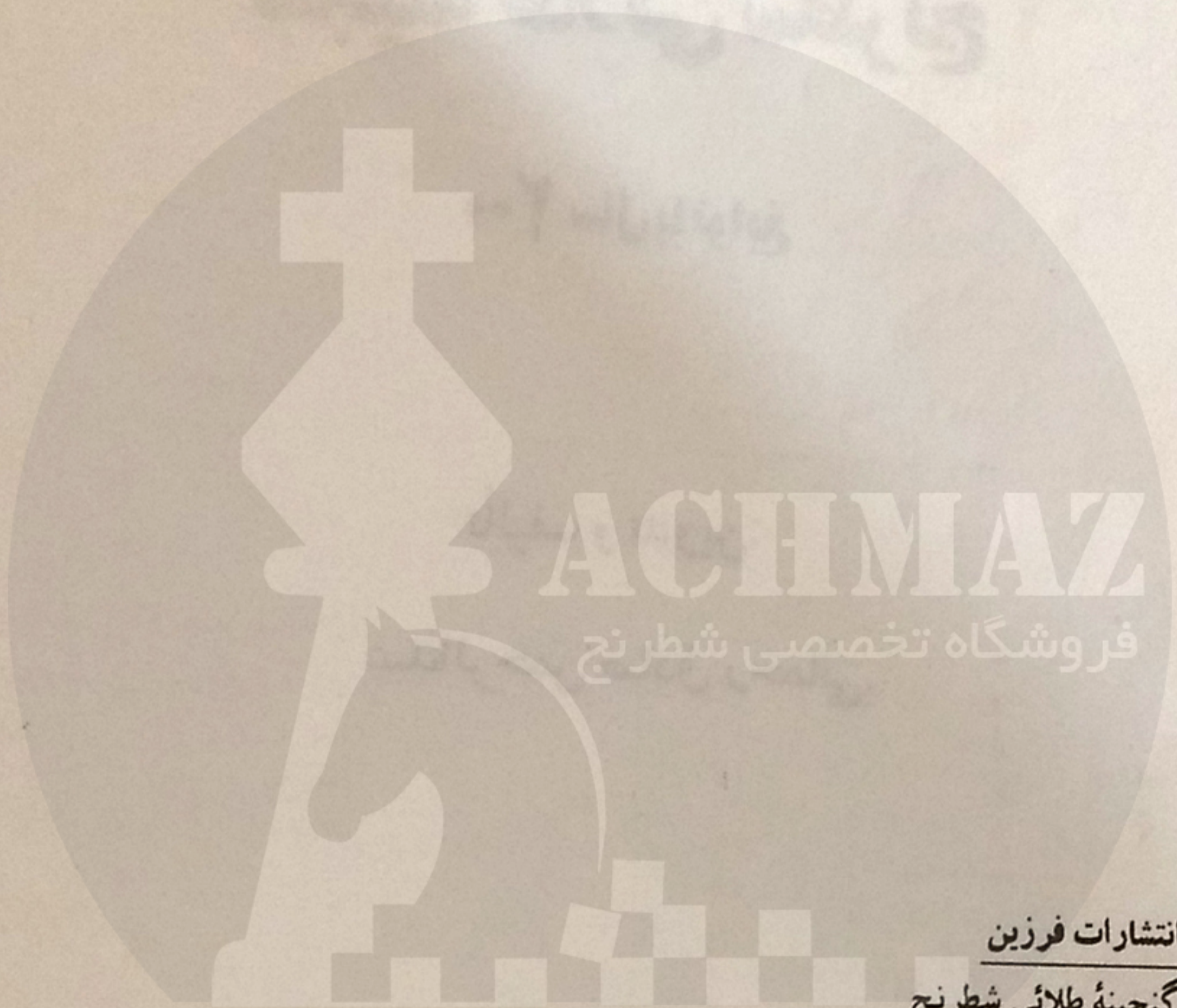
تألیف و تدوین:

عبدالرحمن صادق رحمانی
فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

فردوسی

تهران، ۱۳۷۲

انتشارات فرزین

گنجینه طلائع شطرنج

(۲۰۰ سال با نوابغ)

تألیف و تدوین: عبدالرحمن صادق رحمانی

چاپ اول: ۱۳۷۲

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

حروفچینی: گنجینه (۶۴۰۲۵۷۹)

چاپ: گلشن

صحافی: فرنو

آماده سازی چاپ: تهران کاج (۳۱۱۹۸۶۴)

حق چاپ محفوظ است.

تهران: خیابان انقلاب، اول خیابان دانشگاه پلاک ۵ تلفن ۶۴۶۲۴۰۶

فهرست کلی عناوین کتاب

۹	پیش گفتار.....
۱۱	بخش ۱- قهرمانان غیررسمی شطرنج اروپا و جهان.....
۵۳	بخش ۲- قهرمانان رسمی شطرنج جهان.....
۲۶۳	بخش ۳- برندگان جایزه اول بازیهای درخشان.....
۳۳۷	بخش ۴- بازیهای جاویدان از اساتید معروف.....
۵۵۱	بخش ۵- بازیهای تاریخی عالی از گذشته‌های دور.....
۶۳۷	بخش ۶- بازیهای کوتاه و شگفت‌انگیز.....
۶۷۱	بخش ۷- بازیهای چشم بسته.....
۷۱۳	منابع و مآخذ.....

فهرست مشروح

بخش ۱- قهرمانان غیررسمی شطرنج اروپا و جهان		
نام قهرمان	نام حرفه	صفحه
تاریخچه شطرنج		
		۱۳
روی لوپز		
		۱۵
شرح حال		
بازی ۱	لئوناردو	۱۵
بازی ۲	بازی آموزشی	۱۶
بازی ۳	لئوناردو	۱۶
جیوانی لئوناردو		
		۱۷
شرح حال		
بازی ۱	روی لوپز	۱۷
گریکو		
		۱۸
شرح حال		
بازی ۱	ناشناس	۱۸
فیلیدور		
		۱۹
شرح حال		
بازی ۱	کاپیتان اسمیت	۲۱
لابوردونه		
		۲۲
شرح حال		
بازی ۱	ماک دائل	۲۳
استانتون		
		۲۴
شرح حال		

بخش ۲- قهرمانان رسمی شطرنج جهان و بازیهای از آنها		
نام قهرمان	نام حرفه	صفحه
جدول قهرمانان		
		۵۵
اشتای نیتز		
		۵۷
شرح حال		
بازی ۱	هامپ	۵۸
بازی ۲	مونگردین	۵۹
بازی ۳	دوبویس	۶۰
بازی ۴	بلاکبرن	۶۰
بازی ۵	مونگردین	۶۱
بازی ۶	ماکدونل	۶۲
بازی ۷	میتز	۶۳
بازی ۸	بلاکبرن	۶۴
بازی ۹	سیمونسون	۶۴
بازی ۱۰	زو کرتورت	۶۷

بازی ۱	سن آمان	۲۵
بازی ۲	سن آمان	۲۷
آندرسن		
		۲۹
شرح حال		
بازی ۱	فالكبير	۳۱
بازی ۲	کیزرتسکی	۳۱
بازی ۳	دوفرسن	۳۲
بازی ۴	دوفرسن	۳۳
بازی ۵	دریویر	۳۴
بازی ۶	روزانس	۳۵
بازی ۷	روزانس	۳۵
بازی ۸	زو کرتورت	۳۶
بازی ۹	پاولسن	۳۷
بازی ۱۰	پاولسن	۳۸
مورفی		
		۴۰
شرح حال		
بازی ۱	لووتال	۴۱
بازی ۲	میک	۴۲
بازی ۳	پاولسن	۴۳
بازی ۴	لیشتن‌هایم	۴۴
بازی ۵	ماراش	۴۵
بازی ۶	شولتن	۴۵
بازی ۷	میک	۴۶
بازی ۸	بیرد	۴۶
بازی ۹	استانتون - اون	۴۷

۱۸۶	بازی ۹	فیشر	۱۳۲	بازی ۱۹	ایوه	۶۸	بازی ۱۱	چیگورین
۱۸۹	بازی ۱۰	بوتوینیک	۱۳۳	بازی ۲۰	ایوه	۶۹	شرح حال	لاسكر
۱۹۲	شرح حال	پتروسیان	۱۳۴	بازی ۲۱	کلاوس جونگ	۷۱	بازی ۱	باوئر
۱۹۴	بازی یک	لیلینتال	۱۳۵	بازی ۲۲	بوگولیوف	۷۲	بازی ۲	پیلزبری
۱۹۵	بازی ۲	کرس	۱۳۷	شرح حال	ایوه	۷۴	بازی ۳	اشتای نیتز
۱۹۶	بازی ۳	پاخمان	۱۳۸	بازی ۱	مارو کزی	۷۵	بازی ۴	ناپیر
۱۹۷	بازی ۴	فیشر	۱۴۰	بازی ۲	اسپیر	۷۸	بازی ۵	تاراش
۱۹۸	بازی ۵	اسمیسلو	۱۴۰	بازی ۳	آلخین	۷۹	بازی ۶	کاپابلانکا
۱۹۹	بازی ۶	تال	۱۴۲	بازی ۴	فلور	۸۱	بازی ۷	آلخین
۲۰۱	بازی ۷	بوتوینیک	۱۴۳	بازی ۵	آبراهامس	۸۱	بازی ۸	رتی
۲۰۲	بازی ۸	اسپاسکی	۱۴۳	بازی ۶	گویمارد	۸۲	بازی ۹	روبنشتین
۲۰۴	شرح حال	اسپاسکی	۱۴۴	بازی ۷	شلتینگ	۸۶	بازی ۱۰	ایوه
۲۰۶	بازی ۱	اسمیسلو	۱۴۵	بازی ۸	نایدرف	۸۸	شرح حال	کاپابلانکا
۲۰۶	بازی ۲	برونشتین	۱۴۷	شرح حال	بوتوینیک	۹۳	بازی ۱	مارشال
۲۰۷	بازی ۳	پولو گاوسکی	۱۴۹	بازی ۱	راینوویچ	۹۳	بازی ۲	تاروف
۲۰۸	بازی ۴	اوانس	۱۵۰	بازی ۲	فلور	۹۴	بازی ۳	آماتور
۲۰۹	بازی ۵	تال	۱۵۲	بازی ۳	اشپیلمان	۹۵	بازی ۴	آلخین
۲۱۰	بازی ۶	پتروسیان	۱۵۴	بازی ۴	کاپابلانکا	۹۶	بازی ۵	ویلگاس
۲۱۳	بازی ۷	کورچنوی	۱۵۵	بازی ۵	کرس	۹۷	بازی ۶	برن اشتین
۲۱۳	بازی ۸	کی ریک	۱۵۵	بازی ۶	ایوه	۹۸	بازی ۷	تارتاکوور
۲۱۴	بازی ۹	لارسن	۱۵۷	بازی ۷	اسمیسلو	۹۹	بازی ۸	خوتمیریسکی
۲۱۵	بازی ۱۰	فیشر	۱۵۸	بازی ۸	تال	۱۰۰	بازی ۹	نیمزوویچ
۲۱۶	بازی ۱۱	پتروسیان	۱۶۱	بازی ۹	پتروسیان	۱۰۱	بازی ۱۰	ایوه
۲۱۸	بازی ۱۲	پتروسیان	۱۶۲	بازی ۱۰	اسپاسکی	۱۰۴	بازی ۱۱	لاسكر
۲۲۱	شرح حال	فیشر	۱۶۶	شرح حال	اسمیسلو	۱۰۷	شرح حال	آلخین
۲۲۳	بازی ۱	دونالد بایرن	۱۶۸	بازی ۱	بوتوینیک	۱۱۱	بازی ۱	جاکیروف
۲۲۶	بازی ۲	ایوه	۱۶۹	بازی ۲	بوتوینیک	۱۱۲	بازی ۲	فاناس
۲۲۸	بازی ۳	لتلیر	۱۷۰	بازی ۳	برونشتین	۱۱۴	بازی ۳	راینوویچ
۲۲۸	بازی ۴	پتروسیان	۱۷۱	بازی ۴	ایوه	۱۱۴	بازی ۴	تورره
۲۲۹	بازی ۵	تال	۱۷۲	بازی ۵	لیلینتال	۱۱۵	بازی ۵	زمیش
۲۳۱	بازی ۶	کورچنوی	۱۷۳	بازی ۶	رشفسکی	۱۱۶	بازی ۶	کوسمان
۲۳۲	بازی ۷	کرس	۱۷۴	بازی ۷	کنتاوتر	۱۱۷	بازی ۷	رتی
۲۳۳	بازی ۸	بایرن	۱۷۵	بازی ۸	پاخمان	۱۱۸	بازی ۸	یانووسکی
۲۳۴	بازی ۹	فاین	۱۷۷	شرح حال	تال	۱۱۹	بازی ۹	تاراش
۲۳۴	بازی ۱۰	اسمیسلو	۱۷۹	بازی ۱	پاسمان	۱۲۰	بازی ۱۰	رتی
۲۳۶	بازی ۱۱	اسپاسکی	۱۸۰	بازی ۲	سایگین	۱۲۱	بازی ۱۱	تارتاکوور
۲۳۶	بازی ۱۲	اسپاسکی	۱۸۱	بازی ۳	خاسین	۱۲۴	بازی ۱۲	کاپابلانکا
۲۴۰	شرح حال	کارپف	۱۸۲	بازی ۴	تیخنر	۱۲۵	بازی ۱۳	آسگیرسن
۲۴۲	بازی ۱	کورچنوی	۱۸۳	بازی ۵	آورباخ	۱۲۵	بازی ۱۴	نیمزوویچ
۲۴۵	بازی ۲	کورچنوی	۱۸۴	بازی ۶	برونشتین	۱۲۶	بازی ۱۵	فلور
۲۴۵	بازی ۳	لیویویچ	۱۸۵	بازی ۷	اسمیسلو	۱۲۹	بازی ۱۶	بوگولیوف
۲۴۶	بازی ۴	اسپاسکی	۱۸۵	بازی ۸	کرس	۱۳۰	بازی ۱۷	لاسكر
						۱۳۲	بازی ۱۸	ایوه

بخش ۴ - بازیهای جاویدان
از اساتید معروف

برنده بازی نام حریف صفحه

۱- اشپیلمان		
۳۳۹	شرح حال	
۳۴۰	بازی ۱	میسز
۳۴۱	بازی ۲	فلامبرگ
۳۴۲	بازی ۳	گبهاردت
۳۴۲	بازی ۴	هرمت
۳۴۳	بازی ۵	والتر
۳۴۴	بازی ۶	کاپابلانکا
۳۴۵	بازی ۷	گرونفلد
۳۴۶	بازی ۸	فوس
۳۴۷	بازی ۹	چکوور
۳۴۷	بازی ۱۰	هنلینگر
۲- برن اشتین		
۳۴۸	بازی ۱	میسز
۳۴۹	بازی ۲	گونسبرگ
۳۵۰	بازی ۳	دونوان
۳- برونشتاین		
۳۵۲	شرح حال	
۳۵۳	بازی ۱	گلدانف
۳۵۴	بازی ۲	پانوف
۳۵۵	بازی ۳	دوینین
۳۵۵	بازی ۴	نایدرف
۳۵۶	بازی ۵	کرس
۳۵۹	بازی ۶	بوتوینیک
۳۶۰	بازی ۷	باکولین
۴- بلاکبرن		
۳۶۲	بازی ۱	شوارز
۳۶۲	بازی ۲	اشتای نیتز
۳۶۳	بازی ۳	میسز
۳۶۴	بازی ۴	مارکو
۳۶۵	بازی ۵	لاسكر
۳۶۶	بازی ۶	جانر
۳۶۷	بازی ۷	نیمزوویچ
۳۶۸	بازی ۸	پرلیس
۵- بوگولیوف		
۳۷۱	بازی ۱	اماتور
۳۷۱	بازی ۲	ولف
۳۷۲	بازی ۳	میسز
۶- بیرد		
۳۷۳	بازی ۱	اوتر

۲۸۳	تاراش	میسز
۲۸۶	تاراش	تارتاکوور
۳۰۱	تاراش	کول
۲۹۲	تارتاکوور	ماروکزی
۳۱۵	تارتاکوور	لازارد
۳۱۶	تاکاکس	روبنشتین
۲۸۰	تیخمان	شلستر
۲۷۴	دوراس	اشپیلمان
۲۷۷	دوراس	کوهن
۲۹۳	رتی	برووسکی
۲۹۵	رتی	گرونفلد
۲۹۶	رتی	گروبر
۳۰۰	رتی	بوگولیوف
۳۰۶	رتی	گیلک
۲۸۸	روبنشتین	بوگولیوف
۲۹۸	روبنشتین	هرومادکا
۲۷۲	شلستر	لاسكر
۲۷۳	شلستر	مارکو
۲۷۴	شلستر	سالو
۳۲۰	فلور	لاندو
۲۷۵	فورگاس	تارتاکوور
۲۷۶	کاپابلانکا	برنشتین
۲۸۱	کاپابلانکا	کورزو
۲۸۲	کاپابلانکا	برنشتین
۳۰۲	کاپابلانکا	زوبارف
۳۰۵	کاپابلانکا	لاسكر
۳۱۳	کاپابلانکا	اشپیلمان
۳۲۲	کروجیوس	نیمالا
۳۱۴	کموخ	برینکمان
۳۱۰	کول	گرونفلد
۳۱۸	کول	یاتس
۳۱۹	کول	هانلن
۳۲۵	کولتانووسکی	دفوس
۲۶۸	لاسكر	اشتای نیتز
۳۲۶	لانداو	بوک
۳۳۰	لیلیتال	نایدرف
۳۳۵	مارشال	نیمزوویچ
۲۷۱	ماروکزی	چیگورین
۲۶۹	میسز	یانووسکی
۲۷۰	میسز	ماسون
۲۹۹	نیمزوویچ	یاتس
۳۰۹	نیمزوویچ	جونر
۲۹۴	ولف	رتی
۲۸۵	یانووسکی	شاجس
۳۰۳	یانووسکی	زمیش

۲۴۷	بازی ۵	هیارتارسون
۲۴۸	بازی ۶	کاسپارف
۲۴۹	بازی ۷	تیمان
کاسپارف		
۲۵۲	شرح حال	
۲۵۳	بازی ۱	کورچنوی
۲۵۴	بازی ۲	اسمیسلو
۲۵۵	بازی ۳	تیمان
۲۵۶	بازی ۴	آنتونی مایلز
۲۵۷	بازی ۵	کارپف
۲۵۹	بازی ۶	کارپف
۲۶۱	بازی ۷	کارپف

بخش ۳ - برندگان جایزه
اول بازیهای درخشان

برنده بازی	نام حریف	صفحه
آلخین	زوبارف	۲۸۴
آلخین	استرک	۲۸۷
آلخین	ولف	۲۸۹
آلخین	تاراش	۲۸۹
آلخین	گرونفلد	۲۹۷
آلخین	روبنشتین	۲۹۸
آلخین	داویدسون	۳۰۴
آلخین	روبنشتین	۳۰۷
آلخین	روبنشتین	۳۰۸
آلخین	مارشال	۳۱۱
آلخین	آزتالس	۳۱۲
آلخین	اشتینر	۳۱۷
آلخین	اشتالبرگ	۳۱۸
آلخین	کولتانووسکی	۳۲۱
آلخین	آلکساندر	۳۲۴
آلکساندر	پاخمان	۳۲۹
اشپیلمان	روبنشتین	۲۷۹
اشتای نیتز	باردلین	۲۶۷
اشتینر	فاین	۳۲۲
ایدیگوراس	پانو	۳۳۲
ایوه	ماروکزی	۳۲۶
برن	تارتاکوور	۲۸۱
برن اشتین	نایدرف	۳۳۱
برون اشتاین	کرس	۳۳۴
بوتوینیک	تارتاکوور	۳۲۳
بیرد	ماسون	۲۶۶
پلاتز	کورپانتی	۳۲۷
پلینیک	نایدرف	۳۲۸

۴۵۹	بازی ۶	پانوسکی	۴۱۷	بازی ۴	کول	۳۷۴	بازی ۲	یو کله
۴۶۰	بازی ۷	میشل	۴۱۸	بازی ۵	بارانز	۳۷۴	بازی ۳	انگلیش
۴۶۱	بازی ۸	نیمزوویچ	۴۱۹	بازی ۶	ویتنر	۳۷۵	بازی ۴	ویس
	۱۶- زوگرتورت		۴۲۰	بازی ۷	اشتینر	۳۷۶	بازی ۵	مینیاٹی
۴۶۳	شرح حال		۴۲۰	بازی ۸	فاین- روبن	۳۷۷	بازی ۶	گوسیب
۴۶۴	بازی ۱	آندرسن	۴۲۱	بازی ۹	برووسکی		۷- پیرک	
۴۶۵	بازی ۲	بلاکبرن	۴۲۲	بازی ۱۰	برو آدبت	۳۷۸	بازی ۱	نبت
۴۶۶	بازی ۳	مارتینز		۱۱- چیگورین			۸- پیلزبری	
۴۶۷	بازی ۴	دوپره	۴۲۴	بازی ۱	شیفرز	۳۸۰	شرح حال	
۴۶۸	بازی ۵	اشتای نیتز	۴۲۴	بازی ۲	پیلزبری	۳۸۲	بازی ۱	تاراش
	۱۷- شلستر		۴۲۶	بازی ۳	موریتز	۳۸۳	بازی ۲	لاسکر
۴۶۸	بازی ۱	فلیسیگ	۴۲۷	بازی ۴	تاراش	۳۸۴	بازی ۳	لاسکر
۴۶۹	بازی ۲	گونسبرگ	۴۲۸	بازی ۵	برووسکی	۳۸۵	بازی ۴	هالپرین
۴۷۰	بازی ۳	ماروکزی		۱۲- خوتسیرسکی		۳۸۶	بازی ۵	ماکس زود
۴۷۱	بازی ۴	لاسکر	۴۲۹	بازی ۱	لاسکر	۳۸۶	بازی ۶	پانوسکی
۴۷۲	بازی ۵	دوراس	۴۳۰	بازی ۲	مارشال	۳۸۷	بازی ۷	مارکوف
	۱۸- فاین			۱۳- رتی		۳۸۸	بازی ۸	گونسبرگ
۴۷۹	شرح حال		۴۳۲	شرح حال		۳۸۹	بازی ۹	ولف
۴۸۱	بازی ۱	گروسمان	۴۳۳	بازی ۱	فلامبرگ	۳۹۰	بازی ۱۰	لاسکر
۴۸۲	بازی ۲	موتسی کللی	۴۳۴	بازی ۲	آرتالوس		۹- تاراش	
۴۸۲	بازی ۳	لاندائو	۴۳۵	بازی ۳	وون بال لا	۳۹۳	شرح حال	
۴۸۳	بازی ۴	لاسکر	۴۳۵	بازی ۴	اسپیر	۳۹۴	بازی ۱	وان شو
۴۸۴	بازی ۵	نایدرف	۴۳۶	بازی ۵	ایوه	۳۹۵	بازی ۲	لاسکر
	۱۹- فالکیر		۴۳۷	بازی ۶	روبنشتین	۳۹۵	بازی ۳	ریختز
۴۷۳	بازی ۱	آندرسن	۴۳۸	بازی ۷	آلخین	۳۹۶	بازی ۴	شوارز
۴۷۳	بازی ۲	ماتشگو	۴۳۹	بازی ۸	کاپابلانکا	۳۹۷	بازی ۵	گونسبرگ
	۲۰- فلور		۴۴۰	بازی ۹	پرزپورکا	۳۹۸	بازی ۶	کرچنر
۴۷۶	بازی ۱	زمیش	۴۴۱	بازی ۱۰	رومانوسکی	۳۹۹	بازی ۷	هیرشلر
۴۷۶	بازی ۲	اشمیدت	۴۴۳	بازی ۱۱	گرونفلد	۳۹۹	بازی ۸	والبرود
۴۷۷	بازی ۳	لی سی چین	۴۴۴	بازی ۱۲	اشپیلیمان	۴۰۰	بازی ۹	والبرود
۴۷۸	بازی ۴	بنکو		۱۴- رشفسکی		۴۰۱	بازی ۱۰	شلستر
	۲۱- فلیچر		۴۴۵	شرح حال		۴۰۲	بازی ۱۱	برن
۴۸۵	بازی ۱	والتینر	۴۴۷	بازی ۱	دنکر	۴۰۳	بازی ۱۲	پیلزبری
	۲۲- کرس		۴۴۷	بازی ۲	میسز	۴۰۵	بازی ۱۳	لاسکر
۴۸۷	شرح حال		۴۴۸	بازی ۳	لاسکر	۴۰۶	بازی ۱۴	شلستر
۴۸۸	بازی ۱	فاین	۴۴۹	بازی ۴	سیدمان	۴۰۷	بازی ۱۵	نیمزوویچ
۴۸۹	بازی ۲	آلخین	۴۵۰	بازی ۵	کرس	۴۰۹	بازی ۱۶	ساتزینگر
۴۹۰	بازی ۳	رشفسکی	۴۵۱	بازی ۶	گوئیمارد	۴۰۹	بازی ۱۷	بریر
۴۹۱	بازی ۴	کاپابلانکا	۴۵۲	بازی ۷	نایدرف	۴۱۰	بازی ۱۸	رتی
۴۹۲	بازی ۵	اسمیسلو		۱۵- روبنشتین		۴۱۱	بازی ۱۹	موریتز
۴۹۲	بازی ۶	ایوه	۴۵۳	شرح حال		۴۱۲	بازی ۲۰	آماتور
۴۹۳	بازی ۷	بوتونیک	۴۵۴	بازی ۱	روتلوی		۱۰- تارتاکوور	
۴۹۴	بازی ۸	پتروسیان	۴۵۵	بازی ۲	دوراس	۴۱۳	شرح حال	
۴۹۵	بازی ۹	کورچنوی	۴۵۵	بازی ۳	لاسکر	۴۱۵	بازی ۱	ویدمار
۴۹۶	بازی ۱۰	اسپاسکی	۴۵۶	بازی ۴	توماس	۴۱۵	بازی ۲	شلستر
۴۹۷	بازی ۱۱	نایدرف	۴۵۷	بازی ۵	میسز	۴۱۶	بازی ۳	رتی

۶۴۷	نیوستادل	والنتا
۶۶۵	N.N.	ون مان
۶۶۱	ویلیامز	هاگ
۶۶۶	تننر	هلمز
۶۶۴	آماتور	هورویتز
۶۴۷	آماتور	هوفر
۶۵۱	شاللوپ	یانووسکی
۶۶۹	نام	بازی بدون

بخش ۷ - بازیهای چشم

بسته از نوابغ شطرنج

بازیکن چشم بسته حریف صفحه

۶۹۳	بو گولیوف	آلخین
۶۹۴	فلد	آلخین
۶۹۵	گنسیروفسکی	آلخین
۶۹۶	فریمان	آلخین
۶۹۸	پوتمکین	آلخین
۶۹۹	شوارتز	آلخین
۷۰۳	برشف	آلخین
۷۰۴	کیمورا	آلخین
۷۰۵	سویکو	آلخین
۶۸۷	بال لارد	بلاکیرن
۶۸۶	شنیدر	پاولسن
۶۹۰	هاوسلر	پیلزبری
۶۹۱	نیومان	پیلزبری
۶۹۱	فرناندس	پیلزبری
۶۹۲	آماتور	پیلزبری
۷۰۶	بامپتون	پیلزبری
۷۰۷	ولف	پیلزبری
۷۱۱	آرنولد	چیگورین
۷۰۹	فومین	فاین
۷۰۹	هلاندر	فاین
۷۱۰	اپستین	فاین
۶۸۰	بریول	فیلیدور
۷۰۲	کولتانوفسکی	دونکلبوم
۶۸۱	جوی	لابوردونه
۶۸۱	جوی	لابوردونه
۶۸۲	ارنست مورفی	مورفی
۶۸۳	لیشتن هایم	مورفی
۶۸۵	پیتر	مورفی
۶۸۵	آماتور	مورفی
۶۹۲	پرتیزل	میسز
۷۰۶	الیس	نایدرف

۶۶۷	کردنیگلی	آلکساندر
۶۴۴	شالپ	آندرسن
۶۵۳	ریجیو	اشپیلمان
۶۴۳	رینر	اشتای نیتز
۶۳۹	ماک دونل	اوانس
۶۵۵	کهن لین	اوتر
۶۵۰	الیس	بلاکیرن
۶۳۹	هورویتز	بلدوو
۶۴۶	اشتای نیتز	بیرد
۶۴۸	کورچنر	تاراش
۶۴۹	مارکو	تاراش
۶۶۸	روکزتا	تال
۶۵۴	مادر	تیتز
۶۴۴	آماتور	درریکسون
۶۵۶	داویس	درمان
۶۵۸	جس	دوراس
۶۵۶	تارتا کوور	رتی
۶۵۸	دونکلبوم	رتی
۶۵۹	تیچمان	روبنشتین
۶۴۵	آندرسن	زو کرتورت
۶۴۵	آندرسن	زو کرتورت
۶۵۰	فرید	شلشتر
۶۵۱	فاین - جولیوس	نوگنت
۶۵۷	یافه	کاپابلانکا
۶۶۸	پلازینی	کاساس
۶۶۲	آماتور	کانال
۶۶۶	اوزان	کرجیوس
۶۶۲	آماتور	کموخ
۶۶۳	پرنس	کموخ
۶۴۱	ماندلف	کولیش
۶۴۰	شولتن	کیرتسکی
۶۴۶	آماتور	گونسبرگ
۶۶۰	گیباود	لازارد
۶۴۹	گلمایو	لاسکر
۶۵۲	اوتر	لاسکر
۶۵۳	آماتور	لاسکر
۶۵۵	لاسکر ادوارد	لاسکر
۶۶۵	فوبدین	لودوسکی
۶۶۰	ویتهد	ماروکزی
۶۴۰	مایت	ماکس لائتر
۶۴۳	آندرسن	ماکس لائتر
۶۴۶	تامسون	ماکنزی
۶۵۱	او کوئیست	میسز
۶۵۹	آلفرد ژردان	نول بانکس
۶۵۲	نیومان	نیمزوویچ
۶۴۴	دوفرسن	نیومان

۵۷۲	گروس	گلبوس
۵۷۴	ماسون	گونسبرگ
۵۸۲	لامبرت	گنستن
۵۹۲	ماکنزی	گیسون
۵۹۵	گیباود	لازارد
۶۰۹	رناود	لازارد
۶۰۰	توماس	لاسکر - ادوارد
۵۹۲	سالاد	لیپک
۵۸۱	لاید	لیسنر
۵۶۷	مازووسکی	لیندن
۵۷۶	شیپلی	مارتینز
۵۸۴	زامبلی	ماروکزی
۵۵۳	لابوردونه	ماکدونل
۵۵۵	لابوردونه	ماکدونل
۵۵۶	لابوردونه	ماکدونل
۵۶۳	بودن	ماکدونل
۵۶۱	شیرستد	ماکس لائتر
۵۷۲	هانهام	ماکس جود
۵۶۹	ماسون	ماکنزی
۵۷۱	هاموند	ماکنزی
۵۷۱	تینسلی	مفیستو
۶۱۲	بو گولیوف	موتی کلی
۶۲۶	آنوخن	میروشی چنکف
۵۶۰	کیزرتسکی	میشل
۵۶۵	گلاسکو	نیوکاسل
۶۳۴	ژنرال برتراند	ناپلئون
۶۱۴	دوسکوف	وان ایسن
۵۷۰	اشمید	وایت
۵۵۸	فینکل اشتین	هانسن
۶۰۱	اشمیت	هلمز
۶۱۸	هوهن	هنلینگر
۵۸۷	کرنل	هوگ تلینگ
۵۹۰	دوج	هو تلینگ
۶۱۹	کاشدان	هورویتز
۶۲۷	ببولوویچ	یاروچفسکی
۵۸۰	دارره	یونگ

بخش ۶ - بازیهای کوتاه و

شگفت انگیز

برنده بازی نام حریف صفحه

۶۵۷	پوتمکین	آلخین
۶۶۱	میندنو	آلخین
۶۶۳	بوتونیک مساوی	آلخین

این کتاب به انسانها و عزیزانی که برای اعتلای
شطرنج فداکاری می کنند تقدیم می شود.

پیش گفتار

بازی شطرنج که تا امروز چگونگی اختراع و ابداع آن بطور موثق روشن نشده
قرنهاست که بشر را مجذوب زیباییهای خود نموده و ملیونها مردم در تمام جهان از
هر صنف و دسته ای اوقات فراغت خود را در کنار صفحه شطرنج می گذرانند.
خوشبختانه این بازی شیوا با ابعاد علمی و هنری و ورزشی مخصوص بخودش در
کشور ما نیز (که شاید روزی ابداع کننده آن بوده) مورد استقبال شدید علاقمندان
بخصوص جوانان قرار گرفته و امید است با حرکتی که شروع شده شطرنج ما از انزوا
خارج و در آینده ای نزدیک در سطح بین المللی مطرح و جای خویش را بازیابد. البته این
موفقیت بسادگی امکان پذیر نیست و در درجه اول مستلزم امکان دسترسی به کتابها و
فرهنگ غنی شطرنج امروز در جهان و استفاده از آنها می باشد که متأسفانه هنوز در
کشور ما - غیر از ترجمه و انتشار در حدود ۲۰ جلد کتاب و سه مجله در دو سه سال
اخیر - قدمهایی در این مورد برداشته نشده است.

با توجه به این نقیصه نگارنده از سالها قبل که تصدی هیئت شطرنج اسبق آذربایجان
شرقی را به عهده داشتم بر حسب وظیفه و در جهت انجام خدمتی در حد توانائی ناچیز
خود در وهله اول اقدام به مقدمات چاپ سه کتاب: بازیهای آلمین ۱۹۲۳ - ۱۹۰۸ و
۱۹۳۷ - ۱۹۲۴ و کتاب استراتژی و تاکتیک تألیف «لی سی چین» نمودم (که فقط انتشار
یکی از آنها مقدور گردیده) و سپس متوجه شدم که در لیست کتابهای شطرنج خارجی
آثار بسیار ارزنده ای در مورد بهترین بازیها و شاهکارهای قهرمانان و اساتید بزرگ و
معروف از قرن ۱۷ به بعد وجود دارند که امروزه هم جزو بهترین آثار ادبیات شطرنج
جهان محسوب می شوند و با ترجمه بزبانهای مختلف در اختیار علاقمندان در
هر کشوری قرار داده شده اند ولی متأسفانه در کشور ما اثری از آنها نیست و شطرنج بازان
ما از این کتابها محروم هستند. بنابراین مصمم شدم با بهره گیری از ده ها جلد کتابهای
مزبور مجموعه ای که حاوی شرح حال قهرمانان و نوابع و اساتید بزرگ شطرنج جهان و

منتخبی از بهترین بازیها و آثار معروف آنان باشد تألیف و در اختیار شطرنج بازان عزیز کشورمان قرار دهم این برنامه مفصل و بسیار دقیق تقریباً از ده سال قبل شروع شد و با اینکه بارها بتوانی برخورد کرد و متوقف گردید ولی مجدداً پی گیری شد و به مسیرش ادامه داد تا بالاخره و خوشبختانه این ارزوی دور و دراز تحقق یافت و اینک مجموعه ای بنام «گنجینه طلائی شطرنج» منتشر گردید. این کتاب بی سابقه در شطرنج از لحاظ کیفیت (محتوی) که هشتاد نفر قهرمانان غیررسمی و ۱۳ نفر قهرمانان رسمی شطرنج جهان و در حدود ۱۴۰ نفر اساتید بزرگ و استادان بین المللی (حماسه آفرینان در تاریخ شطرنج) با ارائه ۶۲۴ بازی منحصر بفرد از خودشان در آن حضور دارند طی هفت بخش شرح زیر تدوین شده است که ۱۱۸ قطعه تصاویر جالب و نایاب از آنان نیز زینت بخش صفحات کتاب می باشند. لازم به توضیح است که در کتاب حاضر از نوشتن مطالب مربوط به تاریخ شطرنج و یا شرح حال مفصل قهرمانان و اساتید (که خود آنها به تنهایی یکی کتاب را تشکیل می دادند) خودداری شده و هرچه بیشتر به بازیها پرداخته ایم چون طبق آمارهای موجود تا اواخر دهه ۶۰ میلادی در ازمایه میلیون نفر از جمعیت کشور ما فقط یک نفر استاد وجود دارد یعنی (۶ نفر در مقابل ۶۰ میلیون نفر) مسلماً برای شطرنج بازان ما نیز استفاده هرچه بیشتر از بازیها، بخواندن تاریخ و شرح حال ترجیح دارد. اینک شرح عناوین بخشهای کتاب:

بخش ۱- قهرمانان غیررسمی شطرنج اروپا و جهان

این بخش مربوط می شود به ۸ نفر قهرمانان اروپا از: (۱۵۷۰ الی ۱۸۶۳) که در واقع قهرمانان غیررسمی شطرنج جهان در آن زمان محسوب می شدند و ۳۲ بازی از آنها که بازی شماره مسلسل ۶- مربوط به «فیلیدور» و بازیهای شماره مسلسل ۱۱ و ۱۳- از «آندرسن» به عناوین «فنانا پدیر» و همیشه جوان و بازیهای شماره مسلسل ۲۰-۲۲-۲۷-۳۰- از آثار معروف «مورفی» بسیار زیبا و قابل توجه می باشند.

بخش ۲- قهرمانان رسمی شطرنج جهان

مطالب این بخش را شرح حال ۱۳ نفر قهرمانان رسمی از «اشتای نیتز» تا «کاسپارف» ۱۸۹۲-۱۸۸۶ همراه با ۱۳۶ بازی از بهترین آثار آنان تشکیل می دهد. این بازیها که در کیفیت مظهر زیباییهای شطرنج محسوب و بازیکنان آنها معرف نوابغ و پدیده های استثنائی در هند سال اخیر و حتی در تاریخ شطرنج می باشند به تنهایی یک کتاب و فرهنگی بسیار غنی بوده و مطالعه هرچه بیشتر آنها برای شطرنج بازان در

هر مقامی آموزنده است. ضمناً از معرفی نمونه‌هایی از بازیهای این بخش در اینجا خودداری می‌نمائیم چون در آنصورت تمام ۱۳۶ بازی را می‌بایست به مقدمه نقل بکنیم.

بخش ۳- برندگان جائزه اول بازیهای درخشان

این بخش از کتاب مشتمل بر ۷۳ بازی از قهرمانان جهان و اساتید بزرگ می‌باشد که در مورد چگونگی این بازیها و انتخابشان در خود بخش مربوطه توضیحاتی داده شده و در اینجا فقط به ذکر یک نکته حساس می‌پردازیم از اینقرار که ارباب ذوق و هنر بخوبی آگاه هستند که هر هنرمندی در هر رشته از هنرها و در طول زندگی هنری خود شاید فقط یکبار آمادگی روحی و جسمی و شرایط خاص برای خلق بهترین اثر خود پیدا می‌کند که بازیهای این بخش نیز محصول همان موقعیت‌هاست.

بخش ۴- بازیهای جاویدان از اساتید معروف

۱۹۳ بازی منتخب از آثار ۳۲ نفر اساتید بزرگ و معروف مطالب این بخش را تشکیل می‌دهند که اغلب این استادان نظیر: برونشتین - بوگلیوبف - پیلزبری - تاراش - رشفسکنی - رتی - روبینشتین - فاین - کرس - کورچنوی - نایدرف - تا مرز قهرمانی جهان پیش رفته‌اند. اینک برای نمونه به چند بازی بسیار زیبا از این بخش اشاره می‌کنیم: شماره مسلسل ۲۸۹ بازی انتقامی پیلزبری و لاسکر بعد از ۸ سال انتظار و شکست لاسکر. شماره مسلسل ۳۰۹ یک بازی عالی از تاراش در ۷۰ سالگی. شماره مسلسل ۳۳۴، کاپابلانکا بعد از ۸ سال شکست ناپذیری طعم شکست را از دست «رتی» می‌چشد. شماره مسلسل ۳۴۶ بازی فناپذیر «روبینشتین». شماره مسلسل ۳۵۵ بازی فناپذیر از «زو کرتورت». شماره مسلسل ۳۵۸ بازی فناپذیر از «شلستر». شماره مسلسل ۴۰۵ از مارشال و رقص هندی شاه سیاه. شماره مسلسل ۴۰۸ حرکت قرن از مارشال. شماره مسلسل ۴۲۴ قربانیهای تماشائی از «نایدرف». شماره مسلسل ۴۲۸ بازی مبهوت کننده‌ای از «نیمزوویچ».

بخش ۵- بازیهای تاریخی عالی از گذشته‌های دور

این بخش مشتمل بر ۱۰۳ بازی از اساتید دو قرن اخیر (۱۷۹۶ - ۱۹۶۰) می‌باشد که یکی از دیگری جالب‌تر و شایان تحسین‌تر می‌باشند و برای نمونه چند بازی را معرفی می‌نمائیم: شماره مسلسل ۴۳۹ ترکیب ۱۱ حرکتی «پتروف». شماره مسلسل ۴۶۷ از «یونگ» گیر افتادن سیاه در تار عنکبوت و قربانی ۵ سوار و ۳ پیاده از طرف سفید. شماره

مسلسل ۴۷۲ بازی فوق عالی «ماروکزی» و قربانی سه سوار. شماره مسلسل ۴۸۲ از «لپک» با قربانی وزیر و دو سوار. شماره مسلسل ۵۰۰ یاد بود شجاعان گمنام. تقدیمی «روبن فاین».

بخش ۶- بازیهای کوتاه و شگفت انگیز
 ۵۷ بازی کوتاه (کمتر از ۲۰ حرکت) شامل مطالب این بخش می باشند. این بازیها مینیاتورهای هستند بسیار زیبا از اساتید بزرگ با ترکیبها و تاکتیکهای متنوع که حتی استادان معروف نیز در دامهایی از آنها گرفتار شده اند. بازیهای زیر نمونه ای از شاهکارهای این بخش می باشند: شماره مسلسل ۵۴۲ - ۵۴۷ - ۵۷۰.

بخش ۷- بازیهای چشم بسته
 در مورد بازیهای چشم بسته و مسائل حیرت انگیز مربوط به آنها و همچنین نبوغ و استعداد خارق العاده بازیکنان این نوع بازیها در خود بخش مربوطه مفصلاً بحث شده است و ما از هرگونه توضیح در اینجا خودداری می نمائیم و فقط باید اذعان کرد که این آثار، شاهکارهای هستند هنرمندانه در تاریخ شطرنج که شاید نظیر آنها دیگر بار خلق نشوند. در این بخش ۳۱ بازی از نوابغ و بزرگان شطرنج جهان معرفی می شوند که خوانندگان عزیز مسلماً به کرات آنها را مطالعه و لذت خواهند برد. شماره های مسلسل: ۵۹۷ - ۶۰۱ - ۶۰۹ - ۶۱۰ - ۶۱۳ - ۶۱۴ - ۶۲۰ - ۶۲۱ از این بخش را برای نمونه ارائه می نمائیم.

این بود شرح مختصری درباره عناوین بخشهای این کتاب و حال بحث کوتاهی درباره چگونگی استفاده از مطالب آنها:

۱- آشنائی با هنرمندان - خوانندگان گرامی ضمن مطالعه کتاب حاضر خواهند توانست با قهرمانان جهان و اساتید بزرگ و زندگی شطرنجی و شخصیت اجتماعی آنها آشنائی پیدا کرده و همچنین از تالیفات و سبک بازی و بخصوص بازیهای منحصر به فرد و زیبای آنان که از آثار دوست سال اخیر (قرن ۱۹ و ۲۰) گلچین شده اند آگاهی یافته و مورد استفاده قرار دهند.

۲- استراتژی و تاکتیک - سبک بازی قهرمانان و اساتید در این کتاب که یا (پوزیسیونی) هستند نظیر بازیهای: مورفی - بوتوینیک - ایوه - پتروسیان - نیمزوویچ و یا (ترکیبی) مثل بازیهای: آلمخین - تارتاکوور - تال - مارشال و غیره کلاً حاوی ایده های استراتژیکی و تاکتیکی فوق العاده مهمی بشرح زیر می باشند که برای خوانندگان

(در صورتیکه مطالعات قبلی در این موارد داشته باشند) بسیار قابل استفاده و آموزنده خواهند بود:

الف- ایده‌های استراتژیکی - ایده‌های استراتژیکی و اصول استراتژی از اینقرار هستند: بسیج سوارها و پیاده‌های مرکزی - تقویت و تحکیم موقعیت مهره‌های خود و در تنگنا قرار دادن مهره‌های حریف - تعویض مهره‌های بد خود با مهره‌های خوب حریف - تحکیم وضع و پوزیسیون خود و تضعیف وضع حریف - محدود ساختن بازی متقابل حریف.

ب - اصول اساسی ایده‌های تاکتیک - اصول مزبور عبارتند از: ضربت مضاعف - حمله باز (مستقیم) - کیش برخاست - نیمه آچمز - آچمز - جلب - تحریف - رفع دفاع - پوشش - سدبندی - تخلیه خانه - تفویض نوبت (زوگزانگ) - ضربه متقابل - حرکت ضمنی. باید اضافه کرد که کلیه اصول تاکتیکی فوق در عمل بوسیله یکی از عوامل زیر اجراء می‌گردد: کیش - قربانی - تعویض مهره‌ها - حمله مهره کم ارزش (بمعنی مطلق آن) به مهره پر ارزش - تهدید مات و غیره و بعبارت دیگر کلیه ایده‌های تاکتیکی مبتنی بر واداشت می‌باشند و عناصر تاکتیکی در عمل بندرت بطور منفرد ظاهر می‌شوند و معمولاً آنها بصورت یک ترکیب یعنی مجموعه‌ای از ایده‌های تاکتیکی که منظور متحدی داشته باشند دیده می‌شوند. اصول تاکتیک و ترکیبات می‌توانند بمنظور کسب برتری مادی (ماتریال) و یا پوزیسیونی و یا برای عملی ساختن یکی از ایده‌های استراتژی انجام گیرند ولی اغلب آنها بخاطر یکی از منظورهای زیر صورت می‌گیرند: مات (بطور کلی) - مات در عرض آخر - مات در عرض ماقبل آخر - مات مختنق - تخریب دفاع پیاده‌ای شاه - پات - تکرار حرکات در یک وضع - هیچ به هیچ تئوریکی (پوزیسیونی) - ارتقاء پیاده‌ها.

۳- ترکیب در شطرنج - قبل از اینکه در مورد بازیهای ترکیبی بسیار زیبا و جالب این کتاب صحبت کنیم لازم است بدو بحث مختصری درباره خود ترکیب داشته باشیم: ترکیب عبارت از یک رشته عملیات تاکتیکی است که برای مقصود و منظور معین از دو یا چند عنصر تاکتیکی تشکیل می‌یابد. ترکیب مبتنی بر واداشت است و نتایج حاصله از تمام ترکیبها در شطرنج بدست آمدن تفوق مادی است که بالاخره «مات» یا «پات» و یا هیچ بر هیچ پوزیسیونی را بدنبال دارد. عللی که سبب ایجاد عناصر تاکتیکی و ترکیبی در شطرنج می‌گردند عبارتند از: وجود نقاط ضعیف و بحرانی (پیاده‌ها و سوارهای بلا دفاع) - پوزیسیون ضعیف شاه - هم‌آهنگ نبودن پوزیسیون سوارها و پیاده‌ها - محول کردن وظائف مخصوص به شاه جهت ارتقاء پیاده - پات و غیره.

تشخیص موقعیت بخصوص برای خلق و ایجاد یک ترکیب بستگی به اطلاعات تاکتیکی مشروح در فوق و هوش و بصیرت و قدرت خلاقه، بازی کن دارد که این خصائص نیز بر اثر ممارست و بررسی بازیها و شرکت در مسابقات به دست می آیند و ممکن است تمام بازیکنان حائز این شرائط نباشند. کما اینکه صفحه شطرنج و ۳۲ مهره آن در اختیار همه هست و توجه تمام شطرنج بازان نیز ظاهراً بر روی عرصه متمرکز می گردد ولی فقط عده معدودی قادر به شناخت و کشف ترکیبها می گردند و بقیه از برابر آنها رد می شوند بدون اینکه چیزی ببینند. بنابراین مطالعه مکرر بازیهای این کتاب (که سرشار از ترکیبهای پیچیده و حیرت انگیز و زیباست) و تجزیه و تحلیل آنها از لحاظ ایده های تاکتیکی فوق، خوانندگان را بتدریج با اسرار مستتر در ژرفای پوزیسیونها آشنا ساخته و ذهن و هوش و فکر آنها را برای کشف و خلق معلوم هائی از مجهول و یا بدست آوردن (چیزی) بصورت ظاهر از (هیچ چیز) و یا بگفته تارتاکوور درباره الخین: (ایجاد رعد و برق در آسمان آبی) آماده می سازد. در اینجا برای نمونه ما از چند بازی ترکیبی زیبا در این کتاب نام می بریم که البته آنها قطره ای از دریا هستند و خواننده باید تمام کتاب را (به استثناء ۵ بازی اوایل آن که مربوط به پانصد سال قبل و بازیهای ساده ای به اقتضاء زمان می باشند) دقیقاً مطالعه نماید. بازیهای مورد معرفی بقرار زیر هستند:

بازی شماره مسلسل ۴۴ قربانی دو فیل لاسکر - شماره مسلسل ۱۴۵ فیشر ۱۷ ساله و قربانی وزیر - شماره مسلسل ۱۷۷ جنگ تن به تن دوئل با شمشیر سخمه زنی یک بازی از دوراس - شماره مسلسل ۱۷۹ گردابی هولناک برای سیاه از فورگاس - شماره مسلسل ۱۸۸ ترکیب ۱۵ حرکتی الخین - شماره مسلسل ۲۳۵ تمام بازی یک ترکیب است از نایدرف - شماره مسلسل ۳۶۴ آرزوی دور و دراز ترکیب ۹ حرکتی از فالکبیر - شماره مسلسل ۴۱۱ حملات وحشتناک مارشال.

در خاتمه از سرورانم آقایان هادی بنکدار و دکتر جعفر بدری که قسمتی از عکسهای زیبا و نایاب این کتاب را در اختیار نگارنده گذاشته اند و همچنین از آقایان حسین فرزی خسروشاهی و جلیل آرم و علیرضا یوسفزاده که ترجمه قسمتی از مطالب عناوین بازیها را محبت فرموده اند صمیمانه سپاسگزار و از آقای حسن نیک بخت مدیر حروف چینی گنجینه و خانم آذر علیپور اپراتور کتاب در ازاء کار بسیار خوب و دقیقشان و از مدیر و کارکنان لیتوگرافی کاج و چاپخانه گلشن نیز تشکر و امتنان دارد.

فهرست اساتید و هیئت مدیره دانشکده حقوق و علوم سیاسی

۱۳۳۵ - ۱۳۳۶

دکتر محمد علی شادرو (چپ)، دکتر سید علی حسینی (وسط)، دکتر سید محمد باقر حسینی (راست)

دکتر سید محمد باقر حسینی (چپ)، دکتر سید علی حسینی (دوم از چپ)، دکتر سید محمد باقر حسینی (وسط)، دکتر سید علی حسینی (دوم از راست)، دکتر سید محمد باقر حسینی (راست)

دکتر سید محمد باقر حسینی (چپ)، دکتر سید علی حسینی (دوم از چپ)، دکتر سید محمد باقر حسینی (وسط)، دکتر سید علی حسینی (دوم از راست)، دکتر سید محمد باقر حسینی (راست)

دانشکده حقوق و علوم سیاسی